

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Víctor Masriera Vila (1875 – 1938)

**Pedagog de l'Art
Mestre en la didàctica del Dibuix**

(Anàlisi de la seva metodologia)

Esteve Prat Paz

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

DEPARTAMENT DE DIBUIX
FACULTAT DE BELLES ARTS
DIVISIÓ DE CIÈNCIES HUMANES I SOCIALS
UNIVERSITAT DE BARCELONA

VÍCTOR MASRIERA VILA
(1875 – 1938)

PEDAGOG DE L' ART
MESTRE EN LA DIDÀCTICA DEL DIBUIX
(ANÀLISI DE LA SEVA METODOLOGÍA)

Esteve Prat Paz

BARCELONA, 2009

DEPARTAMENT DE DIBUIX

FACULTAT DE BELLES ARTS
DIVISIÓ DE CIÈNCIES HUMANES I SOCIALS
UNIVERSITAT DE BARCELONA

PROGRAMA DOCTORAT
ART I REPRESENTACIÓ. EXPRESSIÓ I COMUNICACIÓ VISUAL
BIENI 2003 / 2005

TÍTOL DE LA TESI
VÍCTOR MASRIERA VILA
(1875 – 1938)
PEDAGOG DE L' ART
MESTRE EN LA DIDÀCTICA DEL DIBUIX
(ANÀLISI DE LA SEVA METODOLOGÍA)

PER OPTAR AL TÍTOL DE:
Doctor en Belles Arts

NOM DEL DOCTORAND :
Esteve Prat Paz

NOM DE LA DIRECTORA DE LA TESI :

Dra. Roser Masip Boladeras

BARCELONA, 2009

INDEX

INTRODUCCIÓ	1
1. Marc teòric de la investigació	2
2. Metodologia de la investigació	3
CAPÍTOL I DADES BIOGRÀFIQUES DEL PERSONATGE EN EL CONTEXT ESTUDIAT	7
1. Antecedents familiars	9
2. Naixement	20
3. Etapa formativa i de consolidació artística (1888-1906)	21
4. Etapa de desenvolupament de la vocació pedagògica (1906-1911)	36
5. Etapa d' investigació de la nova pedagogia del dibuix (1911-1929)	42
6. Etapa de divulgació dels seu mètode (1929-1932)	58
7. Etapa d' incertesa i perill de la seva obra (1932-1938)	62
CAPÍTOL II CONTEXT HISTÒRIC-POLÍTIC-SOCIAL	105
1. Primer gran període històric en la seva vida –La restauració (1875-1898)	108
2. Segon gran període històric en la seva vida –El predomini a Catalunya de la “Lliga Regionalista” (1898-1917)	112
3. Tercer gran període històric en la seva vida –La crisi de 1917 i l' ensorrament del sistema (1917-1931)	114
4. Quart gran període històric en la seva vida –La república, la Generalitat i l' Autonomia (1931-1936)	116
5. Cinquè gran període històric en la seva vida –La guerra civil (1936-1939)	119
CAPÍTOL III CONTEXT ARTÍSTIC	123
1. Antecedents del Context Artístic	124
2. Aproximació al Context Artístic en la vida de Víctor Masriera	126
CAPÍTOL IV CONTEXT PEDAGÒGIC	137
1. Aproximació a l' ensenyament a l' època de Víctor Masriera (1875-1938)	140
2. Aproximació a l' ensenyament a Espanya	153
3. Aproximació a l' ensenyament a Catalunya	167
3.1 Esdeveniments pedagògics en l' ensenyament del Dibuix a Catalunya	178
CAPÍTOL V LA PEDAGOGIA DE VÍCTOR MASRIERA	189
1. El Masrierisme: Etapes de la seva obra pedagògica	190
2. Llistat de la seva obra pedagògica. Publicacions, conferències, cursos	196
3. Presentació de manuals i temaris	203
4. Presentació d' opuscles	245
5. La seva tasca pedagògica en l' ensenyament del Dibuix	265
6. Educació infantil. Elaboració dels seus manuals de dibuix	267
7. L' ensenyament del Dibuix a l' escola primària	291
8. Manuals adreçats als professors	322
9. El mestre com a professor de Dibuix	331
10. Models-La temàtica	337
11. El Dibuix de la figura humana	344
12. Tipologies del Dibuix utilitzades en els seu mètodes	349

13.	Metodologia teorico-discursiva	364
13.1.	Capacitats sensitivo-emocionals	387
13.2.	Capacitats negatives	400
13.3.	Intervencions o influències de la història de l' art	403
13.4.	Elements sensorials	417
13.5.	Elements formals	419
14.	Crítica als antics mètodes d' aprenentatge. Definició del seu mètode	428
15.	Exemples de lliçons	434
16.	La seva didàctica a Castellar del Vallès	469
17.	Comentaris fets a la seva obra	471
CONCLUSIÓ		481
BIBLIOGRAFIA		501
PRINCIPALS INSTITUCIONS CONSULTADES		523
AGRAÏMENTS		527

VÍCTOR MASRIERA VILA
(1875 – 1938)